

**Protokolli i Dytë Shtesë i Konventës Europiane për Ndhmën e Ndërsjelltë
Juridike në Fushën Penale**

(ETS No. 182)

1 Raporti Shpjegues

I. Protokolli i Dytë Shtesë i Konventës Europiane për Ndhmën e Ndërsjelltë në Fushën Penale, i hartuar në Këshillin e Evropës nga Komiteti i Ekspertëve për Veprimin e Konventave Evropiane në Fushën Penale (PC-OC), nën autoritetin e Komitetit Evropian për Problemet e Krimit (CDPC), është hapur për nënshkrim nga shtetet anëtare të Këshillit të Evropës, në Strasburg, 8 nëntor 1001, me rastin e Seancës së 109 të Komitetit të Ministrave të Këshillit të Evropës.

II. Teksti i raportit shpjegues, përgatitur mbi bazën e diskutimeve të komitetit dhe dorëzuar Komitetit të Ministrave të Këshillit të Evropës, në vetvete, nuk përbën instrument që ofron një interpretim autoritativ të tekstit të këtij protokollit, megjithëse mund të lehtësojë kuptimin e dispozitave të tij.

2 Hyrje

1. Nën autoritetin e Komitetit Evropian për Problemet e Krimit (CDPC), Komitetit të Ekspertëve për Veprimin e Konventave Europiane në Fushën Penale (PC-OC) i është besuar *inter alia* ekzaminimi i funksionimit dhe zbatimit të Konventave dhe Marrëveshjeve Europiane në fushën e krimit, me qëllim adaptimin dhe atje ku është e nevojshme, përmirësimin e aplikimit të tyre në praktikë.

2. Në kuadrin e detyrave të tij, PC-OC identifikon disa vështirësi me të cilat mund të përballen Shtetet kur operojnë në kuadrin e Konventës Europiane për Ndhmën e Ndërsjelltë në Fushën Penale, si dhe të Protokollit të saj. Ai gjithashtu ka identifikuar situata që janë pranë fushave të mbuluara nga Konventa, por që ende nuk janë përfshirë si objekt i saj.

3. Pasi mori në studim opsionet e ndryshme, PC-OC ranë dakord se një Protokoll i Dytë Shtesë do të ishte përgjigja më e përshtatshme dhe pragmatiste për disa nga vështirësitë që haseshin, ndërsa vështirësitë e tjera mund të trajtoheshin nëpërmjet rekomandimeve. Për këtë arsye ai përgatiti draftin e Protokollit të Dytë Shtesë.

4. Drafti i Protokollit të Dytë Shtesë u mor në shqyrtim dhe u miratua nga CDPS në seancën e 50-të plenare të tij (Qershor 2001) dhe iu paraqit Komitetit të Ministrave.

5. Në takimin e 765-të të Deputetëve të tij më 19 shtator 2001, Komiteti i Ministrave miratoi tekstin e Protokollit të Dytë Shtesë dhe e shpalli të hapur për firmë, në Strasburg, më 8 nëntor 2001, me rastin e Seancës së tij të 109-të.

3 Konsiderata të përgjithshme

6. Qëllimi i këtij Protokollit është të forcojë aftësinë e shteteve anëtare si dhe të shteteve partnerë që të reagojnë në mënyrën e duhur ndaj krimit. Qëllimi synohet të arrihet nëpërmjet përmirësimit dhe plotësimit të Konventës Evropiane për Ndhmën e Ndërsjelltë në Fushën Penale, të arritur në Strasburg më 20 prill

1959 (më poshtë e përmendur me emrin "Konventa") si dhe [Protokollin Shtesë të saj](#), të arritur në Strasburg më 17 mars 1978 (në vijim i përmendur si Protokoll 1). [Në të njëjtën kohë merr në konsideratë nevojën për të mbrojtur të drejtat e individit gjatë përpunimit të të dhënave personale.]

7. Ky qëllim arrihet nëpërmjet modernizimit të dispozitave ekzistuese që rregullojnë ndihmën e ndërsjelltë, zgjerimit të gamës së rrethanave në të cilën mund të kërkohet ndihma e ndërsjelltë, lehtësimit të ndihmës, duke e bërë atë më të shpejtë dhe fleksibël.

8. Merr në konsideratë zhvillimet politike dhe sociale në Evropë dhe zhvillimet teknologjike në rang botëror.

9. Kështu, në shumë dispozita është në harmoni, thuajse të plotë, me Konventën e 29 Majit 2000 mbi Ndihmën e Ndërsjelltë në Fushën Penale mes Shteteve Anëtare të Bashkimit Europian (më poshtë e përmendur si BE), ndërsa në dispozita të tjera ndjek Konventën e 14 qershorit 1990 (Schengen), e cila vë në zbatim Marrëveshjen Schengen të 14 qershorit 1985. Ai është gjithashtu në përputhje, siç tregohet, me draftin e Konventës së Përgjithshme Evropiane mbi Bashkëpunimin Ndërkombëtar në Fushën Penale (më poshtë referuar si Konventa e Përgjithshme).

10. Drafti i Konventës së Përgjithshme është një tekst i përgatitur nga PC-OC, i cili është dorëzuar në kohën e duhur pranë CDPS. Megjithëse CDPC nuk e miratoi tekstin, ai mori vendimin se hartuesit e dispozitave të traktateve të ardhshme duhet të frymëzoheshin prej tij.

11. Sa i takon interpretimit të dispozitave të këtij protokollit të bëra sipas Konventës së BE-se, lexuesi drejtohet për të lexuar Raportin Shpjegues të kësaj të fundit.

12. Neni 30 i Konventës së Vienës mbi Ligjin për Traktatet, që merret me zbatimin e traktateve mbi të njëjtën temë, por të aprovuara në një kohë të mëvonshme, rregullon raportin mes këtij Protokollit dhe përkatësisht Konventës dhe Protokollit I.

13. Dispozitat e këtij Protokollit grupohen në tre kapituj. Kapitulli 1 përmban dispozitat që zëvendësojnë formulimin e neneve në Konventën mëmë. Kapitulli II përmban të gjitha nenet e tjera operationale të Protokollit. Kapitulli III përmban të gjitha klauzolat përmblyëse.

4 Komete mbi Nenet e Protokollit

Kapitulli I

Neni 1 -Objekti

14. Ky nen e ndryshon Nenin 1 të Konventës në tre mënyra.

15. Së pari, nëpërmjet shtimit të ndajfoljes " shpejt", ai përfshin nevojën për shpejtësi në reagimin ndaj kërkesave për ndihmë të ndërsjelltë.

16. Së dyti (paragrafi 3) e zgjeron objektin e Konventës duke mbuluar të gjithë "legjislationin administrativ penal".

17. Së treti, paragrafi 4 bën të qartë se Konventa mbulon ndihmën e ndërsjelltë në procedimet kundër personave juridikë lidhur me fakte për të cilat një person juridik mund të përgjigjet penalisht.

18. Për sa i përket paragrafit 1, kërkesa për shpejtësi ka një natyrë të përgjithshme. Në veçanti, ky Protokoll, ndryshe nga Konventa e BE-së, nuk kërkon që afatet e vendosura nga Pala kërkuese të respektohen nga Pala Pritëse. Megjithatë, hartuesit kanë dashur të vënë në dukje se vonesat zakonisht bëjnë që të humbasë qëllimi i ndihmës së ndërsjelltë, duke rrezikuar që të shkelet Neni 6, paragrafi 1, i Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut.

19. Sërish në lidhje me paragrafin 1, hartuesit diskutuan dhe hodhën poshtë një propozim për përfshirjen e fjalëve të nënvizuara, si më poshtë : Palët angazhohen për t'i ofruar në mënyrë të shpejtë njëra-tjetrës, në përputhje me dispozitat e Konventës, shkallën më të gjerë të ndihmës së ndërsjelltë në procedimet që lidhen me vepra penale, gjatë të gjitha fazave të procedimit [...]". Hartuesit ishin të mendimit se gjatë gjithë jetëgjatësisë së Konventës , nuk ishin shfaqur vështirësi të cilat do të mund të zgjidheshin duke shtuar fjalët e propozuara. Në të vërtetë, është kuptuar gjithmonë nga të gjithë se Konventa është e zbatueshme në të gjitha fazat e procedimit.

20. Shprehja e fundit e paragrafit 1 nuk duhet lexuar si përjashtim nga objekti i Konventës apo Protokolleve të saj i ndihmës së ndërsjelltë për vepra penale të cilat përfshihen në jurisdikcionin e autoriteteve gjyqësore të dy ose më shumë shteteve.

21. Për sa i takon paragrafit 3, kategoria ligjore "legjislacioni administrativ penal" shpesh përshkruhet duke iu referuar variantit gjerman, të quajtur *Ordnungswidrigkeit*. Megjithëse i panjohur në sistemet ligjore të shumë prej vendeve anëtare apo partnere, ai ndiqet në shumë vende të tjera, dhe në këtë mënyrë është i njohur për shumë nga praktikuesit e ndihmës së ndërsjelltë ndërkombëtare. Sipas Raportit të saj Shpjegues, hartuesit e Konventës e kishin *Ordnungswidrigkeiten* në mendje që 40 vjet më parë.

22. Qëllimi i paragrafit 3 është të përfshijë në të njëjtat dispozita traktati për ndihmën e ndërsjelltë dy tipet e procedimeve të brendshme, pra a) procedimet në lidhje me vepra penale (b) procedimet në lidhje me shkeljet (ndonjëherë të quajtura shkelje rregullash) të dënueshme sipas legjislacionit penal/administrativ. Arsytimi bazohet në idenë se të njëjtat fakte (psh: ndotje serioze si pasojë e neglizhencës, apo shkeljet që lidhen me qarkullimin rrugor) shpesh janë objekt ndjekje penale në një shtet, ndërkohë që në një shtet tjetër mund të jenë objekt procedimi penal/administrativ.

23. Për arsye se veprat penale/administrative nuk njihen në disa shtete, nuk ka një formulim gjuhësor të njëjtë për të shprehur konceptin. Kështu paragrafi 3 bën përshkrimin e konceptit. Meqenëse hartuesit ishin të ndërgjegjshëm për rrezikun e keqinterpretimit, që do të çonte në përfshirjen e procedurave administrative që nuk kanë natyrë penale, ata e formuluan paragrafin 3 në mënyrë të tillë që të hiqnin çdo dyshim.

24. Sipas paragrafit 3, Konventa është e zbatueshme pavarësisht faktit në se fillimisht procedimet në fjale janë në jurisdikcionin e një autoriteti administrativ apo penal të një shteti apo një tjetri, po që se në një fazë të mëvonshme është ligjerisht e mundshme që këto procedime të çohen para një gjykate që ka jurisdikcion veçanërisht në fushën penale. Përfshirja e shprehjes "veçanërisht" bën

të qartë se gjykata para së cilës do të çohet çështja nuk duhet të merret ekskluzivisht me çështje penale.

25. Ndihma e ndërsjelltë në çështjet administrative, përfshirë çështjet administrative/penale, aktualisht mbulohet nga Konventat ETS 94 ⁽¹⁾ dhe ETS 100 ⁽²⁾.

26. Hartuesit synonin që paragrafi 3 të kishte të njëjtin kuptim dhe efekt si Paragrafi 49 (a) i Schengen-it. Kështu ata përdorin të njëjtën gjuhë, me përjashtim të fjalëve "ose të dyja" të cilat nuk u riprodhuan për arsye thjesht logjike. Hartuesit ishin të ndërgjegjshëm se gjuha e Schengen-it nuk ishte gjuha më e qartë e mundshme. Megjithatë ata vlerësuan avantazhet që kishte përdorimi i kësaj gjuhe përkundrejt disavantazheve të gjetjes së formulimeve të reja, dhe zgjodhën drejtimin e parë.

27. Kualifikimi i fakteve sipas legjislacionit të Palës pritëse, veçanërisht çështja se cilat fakte janë të dënueshme dhe cilat jo, nuk ka rëndësi për qëllimet e ndihmës së ndërsjelltë që parashikohet në Konventë dhe Protokollet e saj. Shprehja "e dënueshme sipas legjislacionit të brendshëm të [...] palës pritëse" duhet për këtë arsye lexuar në përputhje me këtë klauzolë. Në mënyrë të veçantë kjo shprehje nuk nënkupton ndonjë qëllim për të përfshirë një kusht për penalizim të dyfishtë. Ashtu siç nuk ndryshojnë në asnjë lloj forme rregullat ekzistuese për ekzekutimin e letër porosive për kontrollin dhe sekuestrimin e pronave të parashikuara në Nenin 5 të Konventës

28. Për përkufizimin e "autoriteteve administrative", për qëllimet e këtij Protokollit, shih Nenin 26.

29. Referenca: Neni 3 / EU; Neni 1 / ETS 70 ⁽³⁾; Neni 1 / ETS 73 ⁽⁴⁾; Neni. III.1 / Konventa e Përgjithshme; Neni 49.a / Schengen.

Neni 2 – Prania e zyrtarëve të palës kërkuese

30. Ky nen përmban një paragraph të ri (paragrafin 2) në nenin 4 të Konventës.

31. Ky nen bazohet në idenë se në shumë raste, prania e zyrtarëve apo personave të interesuar, e parashikuar në Nenin 4 të Konventës, rrit eficiencën e ndihmës së ndërsjelltë. Për këtë arsye, kjo prani duhet lehtësuar.

Neni 3 – Transferimi i Përkohshëm i personave në kushtet e heqjes së lirisë tek pala kërkuese

32. Ky nen riformulon Nenin 11 të Konventës.

33. Ky nen bën ndryshimet e mëposhtme në nenin 11 të Konventës:

– në paragrafin 1, ai zëvendëson fjalët "paraqitje personalisht në cilësinë e dëshmitarit apo për qëllime ballafaqimi" me fjalët "për qëllime të mbledhjes së provave, përveç gjykimit" ;

– në paragrafin 4 ai zëvendëson fjalët " vetëm në rastet kur Pala nga e cila kërkohet transferimi aplikon lirimin e tij" me fjalët vetëm në rastet kur Pala nga e cila kërkohet transferimi aplikon lirimin e tij ose të saj"

34. Në rastin e parë arsyeja për këtë ndryshim bazohet në përgjigjet e një pyetsori të bërë nga Komiteti që përpiloi këtë Protokoll, të cilat treguan që kishte interpretime të ndryshme dhe ndonjëherë të kundërta të formulimit fillestar, ndërkohë që formulimi i marrë nga Konventa e Përgjithshme përkthen një kuptim më të drejtpërdrejtë dhe të qartë.

35. Në një rast tjetër ndryshimet përqipen të qartësojnë pa bërë ndërhyrje në thelb.

36. "Gjykim" përdoret në kuptimin e ngushtë të fjalës, duke nënkuptuar vetëm fazën e fundit të procedimit penal, kur personi del para gjykatës për t'u gjykuar prej saj.

37. Në mendjet e hartuesve, transferimi i një personi me qëllim "daljen para gjyqit" do të thotë ekstradim, ndërsa transferimi i një personi "me qëllim mbledhjen e provave, përveç nxjerrjes para gjyqit/gjykimin" e përjashton idenë e ekstradimit.

38. Dispozitat e këtij neni janë njësoj të vlefshme si për nënshtetasit, ashtu edhe për ata që nuk janë nënshtetas. Kjo nënkupton në mënyrë të veçantë që edhe në rastet kur personi transferohet në shtetin ku ai është nënshtetas, ky vend duhet të jetë në gjendje të përmbushë detyrimet e tij sipas paragrafit 1 të Neni 11 "për ta rikthyer personin".

39. Edhe vendet që nuk i ekstradojnë nënshtetasit e tyre, duhet ose mundet të kontribuojnë në procedimet e nisura në një vend tjetër ndaj çdo nënshtetasi të tyre sepse (a) procedimi ndaj një personi / nënshtetasi mund të prekë persona të tjerë / jo nënshtetas dhe (b) procedimi mund të çojë drejt transferimit të tyre (transferimi i procedimit), përkundrajt një kërkesë për ekstradim.

40. Referenca: Neni III.9 / Konventa e Përgjithshme

Neni 4– Kanalet e Komunikimit

41. Ky Nen riformulon Nenin 15 të Konventës. Në mënyrë të veçantë ai përdor një gjuhë me të cilën shtetet anëtare të Këshillit të Evropës janë më të familiarizuar, se sa me gjuhën e përdorur në Nenin 15 të Konventës.

42. Referimi ndaj "kthimit" të kërkesave duhet të lexohet sipas kushtit që natyra e kërkesave kërkon edhe një "kthim" të tyre.

43. Ky nen në mënyrë të veçantë përcakton se :

- si rregull i përgjithshëm kërkesat bëhen me shkrim;
- si rregull i përgjithshëm kërkesat kanalizohen nëpërmjet Ministrive të Drejtësisë;
- komunikimet që përmenden në Paragrafin 2 duhet të kanalizohen gjithmonë nëpërmjet Minsitrive të Drejtësisë
- si rregull i përgjithshëm kërkesat mundet gjithmonë të drejtohen në mënyrë të drejtpërdrejtë nga një autoritet gjyqësor tek një autoritet tjetër gjyqësor;

– sipas rastit, kërkesat që kanë të bëjnë me vepra “administrative/penale” mund të dërgohen direkt nga një autoritet administrativ drejt një autoriteti tjetër administrative, ose një autoriteti tjetër gjyqësor në rastet kur ky autoritet është kompetent. Nuk përjashtohet që një autoritet gjyqësor të paraqesë një kërkesë pranë një autoriteti administrativ.

44. Së fundmi, ky nen hap rrugën për përdorimin e telekomunikimit në transmetimin e kërkesave dhe të komunikimeve të tjera.

45. Duhet vënë në dukje se kanali i Interpolit është lënë i hapur vetëm për raste urgjente.

46. Referencat: neni 15 / Konventa; Neni 6.8.b / BE.

Neni 5 – Kostot

47. Ky nen bën riformulimin e Nenit 20 të Konventës.

48. Hartuesit kanë nënvizuar rëndësinë e mbajtjes së ndihmës së ndërsjelltë të ndarë nga kostot, duke ruajtur si rregull të përgjithshëm atë të mirënjohjes.

49. Dispozitat e paragrafit 1 (c) të këtij neni i referohen veëm kostove që janë signifikante (jo të vogla) dhe të arsyeshme (jo të tepruara kur vlerësohen përkundrejt shërbimit të ofruar apo çmimeve që duhen paguar zakonisht për shërbime të krahasueshme).

50. Natyra e jashtëzakonshme e kostove mund të rezultojë psh: nga kërkesat që kërkojnë ndjekjen e një procedure apo formaliteti e cila mund të jetë e panjohur për Palën pritëse. E njëjta gjë vlen edhe për kostot që kanë të bëjnë me magazinimin, mbajtjen, ruajtjen apo transportimin e pronave të sekuestruara.

51. Referenca: Neni I.6 / Konventa e Përgjithshme

Neni 6 – Autoritetet gjyqësore

52. Ky nen riformulon Nenin 24 të Konventës kryesisht me qëllim:

– përfshirjen e një detyrimi për Shtetet që të përcaktojnë se cilat autoritete cilësohen si autoritete gjyqësore për qëllimet e Konventës. Në fakt, ky lloj përcaktimi lehtëson vënien në zbatim të Konventës;

– të autorizojë Palët për të ndryshuar deklaratën e tyre fillestare sa herë ndryshojnë ligjet apo rrethanat.

Kapitulli II

Neni 7 – Shtyrja e ekzekutimit të kërkesave

53. Ky nen i lejon Palës pritëse të shtyjë në kohë, pa refuzuar, ndihmën në rastet kur veprimi i menjëhershëm bazuar në kërkesë do të paragjykonte hetime apo procedime në Palën pritëse. Për shembull, në rastet kur pala kërkuese kërkon të marrë prova ose dëshmi për qëllime hetimi pao gjykimi, ndërkohë që të njëjtat prova apo dëshmitarë janë të nevojshme për t’u përdorur në një proces gjyqësor i cili është duke filluar në Palën pritëse, atëherë Pala pritëse është e justifikuar për shtyrjen e ofrimit të ndihmës.

51. Ai gjithashtu parashikon se në rastet kur ndihma e kërkuar do të refuzohej apo shtyhej, Pala pritëse mund të ofrojë ndihmë të kushtëzuar. Në se kushtet nuk janë të pranueshme për Palën kërkuese, Pala pritëse mund t'i modifikojë ato, ose mund të përdorë të drejtën e saj për të refuzuar apo shtyrë ndihmën. Megjithatë Pala pritëse ka detyrimin për të ofruar ndihmë në masën më të madhe të mundshme, u ra dakord që refuzimi dhe kushtëzimi do të përdoren në mënyrë të kufizuar.

55. Së fundmi, ai e detyron Palën kërkuese të japë arsye në rastet e shtyrjes se ndihmës. Dhënia e arsyeve, mes të tjerash, mund të ndihmojë Palën kërkuese të kuptojë se si Pala pritëse i interpreton kërkesat e këtij Neni, ofron një bazë për konsultime, me qëllim përmirësimin e eficiencës së ndihmës së ndërsjelltë dhe i ofron Palës kërkuese informacion faktik të panjohur më parë rreth disponueshmërisë ose kushteve të dëshmimeve dhe provave.

56. Ky Nen plotëson Nenin 19 të Konventës; nuk e zëvendëson atë.

57. Referenca: Neni 27, paragrafët 5, 6 dhe 7 i draftit të Konventës për Krimin Kibernetik

Neni 8– Procedura

58. Filozofia mbi të cilën mbështetet ndihma e ndërsjelltë është se Pala pritëse kryen veprime në emër të Palës kërkuese, për qëllime që lidhen me procedime që janë në vazhdim në këtë të fundit: "në vend të saj"

59. Atje ku kërkohet ndihma e ndërsjelltë juridike, interesi kryesor është që të bëhet drejtësi. Pranohet që ky interes është i përbashkët për të dy Shtetet; megjithatë ai ruhet kryesisht nga shteti ku ka nisur procedimi, pra Pala kërkuese. Pala kërkuese do të kishte kryer procedimin e vetme në rast se sovraniteti i një Shteti tjetër nuk do ta ndalonte në kufi. Kjo është arsyeja se pse i kërkohet një shteti tjetër që të ndihmojë në kryerjen e procedimeve.

60. Ndoshta për arsye praktike, Konventa nuk e ka të integruar këtë filozofi. Megjithatë nuk i ndalon shtetet nga kryerja e veprimit të kërkuar kur ky veprim nuk parashikohet në legjislacionin e tyre, Konventa në të vërtetë parashikonte që Pala pritëse të kryente veprimin e kërkuar "sipas mënyrës së parashikuar në legjislacionin e saj".

61. Në terma strikt ligjorë, kjo dispozitë është e pazbatueshme në se legjislacioni në Palën pritëse nuk parashikon mënyrën se si do të kryhen veprimet që i përkasin procedurës penale të Shteteve të treta.

62. Aktualisht, nga të gjithë pranohet nevoja për të hapur kufij të ri bashkëpunimi për bashkëpunimin gjyqësor. Kufiri i parë ka të bëjë me kthimin në elementët bazë dhe ekzekutimin e asaj që kërkohet, përkundrajt ekzekutimit të veprimeve të barazvlershme. Ajo që kërkohet shpesh nuk është më shume se ç'kërkohet ligjërisht në Palën Kërkuese për qëllimet e mbledhjes së provave. Veprimet e barazvlershme që mund të ekzekutohen në vend të asaj që kërkohet, shpesh nuk pranohen si prova në Palën kërkuese.

63. Është e kuptueshme që shtetet nuk mund të ndërmarrin veprime në çfarëdolloj forme që ato t'i kërkohen. Duhet të ketë një kufi. Ky kufi qëndron në plotësimin e kushtit që veprimi i kërkuar të mos bjerë ndesh me parimet themelore të sistemit ligjor në Palën pritëse.

64. Ky kufi lejon hapësirën e nevojshme për ekzekutimin e shumicës së kërkesave; ndërkohë ai përmbush rolin për t'i çliruar shtetet nga detyrimi për të ndërmarrë veprime të cilat do të shkonin në kundërshtim me "natyrën" e tyre.

65. "Formalitetet ose procedurat» duhet të interpretohen siaps kuptimit të tyre të gjerë, për të përfshirë psh:

- "Paralajmërimet Miranda ";
- formalitetet që lidhen me dokumenta dhe formularë;
- kërkesat për praninë e avokatit mbrojtës;
- kërkesat që personi që do të dëgjohej të merret në pyetje, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose nëpërmjet një autoriteti, si nga avokati i mbrojtjes ashtu dhe nga prokuroria.

66. Me "Parimet themelore të legjislacionit të tij" do të kuptohen "parimet themelore të sistemit të tij ligjor".

67. Duke pasur parasysh barrën me të cilën ky nen i ngarkon Palët pritëse, nga Palët kërkuese pritët që ato të kërkojnë vetëm zbatimin e atyre procedurave dhe formaliteteteve që janë të domosdoshme për hetimet e tyre.

68. Ky nen nuk ka asnjë ndikim mbi deklaratat e bëra nga Shtetet Kontraktuese në përputhje me Nenin 5 të Konventës.

69. Referenca: Neni 4 / BE; Neni 6.1.b / ETS 94.

Neni 9 – Dëgjimi nëpërmjet video-konferencës

70. Ky nen riprodhon thujtë në mënyrë të plotë Nenin 10 të Konventës së BE-se.

71. Zhvillimi i teknologjisë ka mundësuar gjerësisht komunikimin e personave që ndodhen në pjesë të ndryshme të globit, në mënyrë të tillë që ata në mënyrë të njëkohshme të mund ta dëgjojnë dhe shohin njëri-tjetrin në kohë reale, nëpërmjet një lidhjeje video.

72. Hartuesit ishin të mendimit se lidhjet video do të përdoren gjithnjë e më shumë në të ardhmen, në kuadrin e procedimeve që përfshijnë persona të vendosur në pika të ndryshme, si brenda të njëjtit vend, ashtu edhe në dy ose më shumë vende. Kjo është veçanërisht e vërtetë në rastet kur nuk është e mundur, e dëshirueshme, praktike ose ekonomike që këta persona të mblidhen në të njëjtin vend.

73. Ky nen synon të përdoret si bazë për përdorimin ndërkufitar të kësaj procedure.

74. Në paragrafin 1, "jo e dëshirueshme" mund të vlejë në rastet kur dëshmitari është tepër i ri, tepër i vjetër, apo në gjendje të keqe shëndetsore; "jo e mundur" mund të përdoret në rastet ku dëshmitari mund të ekspozohet para një rreziku serioz po të shkojë në territorin e Palës kërkuese.

75. Paragrafët 1 and 3 ndërthurin nevojat që rruga e zgjedhur për të vepruar të jetë e mundshme dhe e pranueshme. Këto verpime duhet të vlerësohen në përputhje me legjislacionin e Palës kërkuese.

76. Në kontekstin e paragrafit 2, referenca që bëhet ndaj "parimeve themelore të ligjit" nënkupton se një kërkesë nuk mund të refuzohet vetëm për arsyen se dëgjimi i dëshmitarëve apo ekspertëve nëpërmjet video-konferencave nuk parashikohet në legjislacionin e Palës pritëse, ose se nuk përmbushen një ose më shumë kushte për dëgjimin nëpërmjet video-konferencave të parashikuara në legjislacionin e brendshëm.

77. Fjalët "proces-verbal" në paragrafin 6 – si shumica e fjalëve në këtë Nen, janë marrë nga Konventa Europiane. Në kontekstin e këtij Protokolli, fjalët kanë kuptimin e mbajtjes së një regjistrimi (rekordi) me shkrim, që vërteton se dëgjimi është kryer, ku shënohet vendi dhe data e dëgjimit, identiteti i personit që u dëgjua, identitetet dhe funksionet e të gjithë personave pjesëmarrës në dëgjim, betimet që janë bërë dhe kushtet teknike në të cilat u krye dëgjimi. Fjalët nuk kanë nënkuptojnë përpilimin e një përmbledhjeje të atyre që u thanë në seancën dëgjimore.

78. Në ndryshim nga Neni 10 i Konventës së BE-së ky Nen nuk ka ansjë referencë ndaj kostove. Në këtë Protokoll, të gjitha dispozitat që lidhen me kostot përfshihen në Nenin 14.

79. Për sa i takon paragrafit 7, sigurimi i eficiencës bën të domosdoshme që ligjet e aplikueshme të jenë ato ta Shtetit në të cilin ndodhet personi, pra të vendit ku personi, pa qenë e nevojshme të ndërmerren hapa të tjerë, të mund të ndiqet menjëherë penalisht për dëshmi të rreme, në se kjo është e nevojshme. Për më tepër, ky paragraf synon të garantojë që dëshmitari, në rastet e mos-përmbushjes së një detyrimi për të dëshmuar, ka të njëjtat pasoja me ato që do të kishte në rastin e një çështjeje të brendshme në të cilën nuk përdoret video-konferenca.

80. Kur shfaqen vështirësitë e përmendura në paragrafin 7, Palët kërkuese dhe pritëse mund të komunikojnë me njëra-tjetrën në lidhje me zbatimin e këtij paragrafi. Kjo normalisht nënkupton që autoriteti i Palës kërkuese që kryen dëgjimin të vërë sa më shpejt në dispozicion të Palës pritëse të gjithë informacionin, për t'i mundësuar kësaj të fundit marrjen e masave ndaj dëshmitarit apo ekspertit.

81. Ky nen zakonisht vlen për dëgjimet e ekspertëve dhe dëshmitarëve. Megjithatë, sipas paragrafit 8, në kushte të caktuara, ai mund të zbatohet edhe për dëgjimin e personave të akuzuar.

82. Paragrafi 8 huazon nga teksti i paragrafit 9 të Nenit 10 të BE-së. Megjithatë ky tekst nuk është marrë fjalë për fjalë. Dallimet janë:

– atje ku në tekstin e BE-së shkruhet "video-konferencë që përfshin një person të akuzuar", në Protokoll shkruhet "video-konferencë që përfshin një person të akuzuar apo dyshuar";

– ky Protokoll nuk parashikon ndonjë njoftim nga Palët për të deklaruar që "ato nuk do ta zbatojnë" paragrafin 8, për arsye se paragrafi 8 është shumë i qartë në lidhje me këtë, kur thotë se "Palët, sipas vlerësimit të tyre, mund të aplikojnë edhe dispozitat e këtij neni".

83. Për sa i takon dallimit të parë, duhet të jetë e qartë se dispozita nuk zbatohet për çdo "person të akuzuar", por vetëm për personin i cili është i akuzuar në procedimin penal për të cilin është kërkuar ndihma e ndërsjelltë. Për më tepër, për shkak se nga një vend në tjetrin koncepti i personit të "akuzuar" është pranë koncepteve të tjera të ngjashme, sidomos me konceptin "i dyshuar", hartuesit kanë dashur të qartësojnë se nuk kishin si synim përjashtimin e këtyre të fundit.

84. Paragrafi 8 duhet të interpretohet dhe zbatohet bazuar në kuptimin se ai nuk duhet të shërbejë si pengesë që dispozitat e paragrafit 4 të aplikohen në video-konferenca, ku një dëshmitar nga njëri vend të "ballafaqohet" me një të dyshuar nga një vend tjetër. Në rast të kundërt, video-konferencat nuk do të ishin të mundshme gjatë gjykimeve.

85. Dëgjimet nëpërmjet video-konferencave që lidhen me persona të akuzuar apo të dyshuar mund të mos kryhen në se Palët e përfshira nuk bien dakord në mënyrë të veçantë për të. Palët që mendojnë se nuk do të pranojnë asnjëherë për të aplikuar këtë rrugë veprimi, mund ta deklarjnë këtë, duke evituar në këtë mënyrë nisma të kota nga ana e partnerëve të tyre.

86. Referenca: Neni 10 / EU

Neni 10 – Dëgjimi nëpërmjet konferencës telefonike

87. Ky nen riprodhon thujtë në mënyrë të plotë Nenin 11 të Konventës së BE-së.

88. Ky nen nuk përmban një dispozitë kufizuese-siç është rasti i Nenit 9, pasi zbatimi i tij është i kufizuar si nga kërkesat e legjislacionit të brendshëm, ashtu edhe nga dhënia e pëlqimit nga ana e personit në fjalë. Për më tepër, varet nga legjislacioni i brendshëm i Palës kërkuese që t'i rregullojë ose jo me ligj konferencat telefonike, duke hapur dhe mbyllur, kështu, rrugën për bashkëpunim ndërkombëtar në këtë fushë.

89. Sipas paragrafit 1, në rastet kur një person ndodhet në territorin e palës pritëse dhe duhet të dëgjohet në cilësinë e dëshmitarit apo ekspertit nga autoritetet gjyqësore të palës kërkuese, Pala kërkuese, atje ku e lejon legjislacioni i brendshëm, mund të kërkojë ndihmë nga Pala pritëse që të mundësojë realizimin e dëgjimit nëpërmjet konferencës telefonike.

90. Hartuesit diskutuan një propozim që në Protokoll të përfshiheshin dispozita me qëllim harmonizimin e legjislacionit të brendshëm në fushën e konferencave telefonike. Ata ishin të mendimit që kjo mund të bëhej më mirë nëpërmjet rekomandimeve.

91. Në dallim nga neni 11 i Konventës Europiane, nuk ka asnjë referencë ndaj kostove. Në këtë protokoll, të gjitha dispozitat që lidhen me kostot përfshihen në Nenin 14.

92. Referenca: Neni 11 / BE.

Neni 11 – Informacioni spontan

93. Ky nen zgjeron përdorimin e ndihmës së ndërsjelltë nga rastet që kishin të bënin vetëm me pastrimin e parave, në një nivel më të përgjithshëm, pra

mundësinë që palët, pa njoftim paraprak mund t'i japin njëra-tjetrës informacion për hetimet dhe procedimet të cilat mund të cilat mund të kontribuojnë në arritjen e qëllimit të përbashkët për të luftuar krimin.

94. Duhet theksuar se kjo dispozitë ofron një mundësi; ajo nuk vendos detyrime për palët. Për më tepër, ajo parashikon në mënyrë të qartë që shkëmbimet do të kryhen brenda kufijvetë legjislacionit të brendshëm

95. Autoritetet kompetente në palën "dërguese" janë ato autoritete të cilat trajtonë çështjen nga e cila është marrë informacioni; autoritetet kompetente në palën "marrëse" janë ato autoritete të cilat kanë mundësi apo kanë autoritetin për ta përdorur informacionin.

96. Në përputhje me paragrafin 2, përdorimi i informacionit të ofruar në kuadrin e këtij neni dhe paragrafin 3 parashikon që, në rastet kur është e nevojshme, pala kërkuese është e detyruar të zbatojë këto kushte. Në realitet, pala dërguese vendos kushte për palën marrëse deri në momentin kur ajo pranon marrjen e informacionit të cilin nuk e ka kërkuar. Duke pranuar informacionin, ajo pranon gjithashtu zbatimin e detyrimeve që rrjedhin nga transmetimi i atij informacioni. Në këtë kuptim, Neni 7 krijon një situatë "merre ose lëre".

97. Kushtet që shoqërojnë përdorimin e informacionit mundet të jenë psh: që informacioni i transmetuar nuk do të përdoret apo ritransmetohet nga autoritetet e shtetit marrës për hetimin apo procedimet e specifikuar nga shteti dërgues.

98. Për shkak se disa prej shteteve mund ta kenë të vështirë të mos e pranojnë informacionin në momentin që transmetimi i tij është kryer, psh: në rastet kur ligji i brendshëm i ngarkon me përgjegjësi pozitive autoritetet që kanë akses ndaj këtij lloj informacioni, paragrafi 4 u krijon mundësinë shteteve që të deklarojnë se informacioni nuk duhet transmetuar pa pasur më parë pëlqimin e tyre, në se Shteti dërgues vendos kushte për mënyrën e përdorimit të një informacioni të tillë.

99. Referenca: Paragrafi përkatës 1: Neni 10 / ETS 141 ⁽⁵⁾; paragrafët 2 dhe 3: Neni 6 /BE.

Neni 12 – Kthimi

100. Terminologjia e përdorur në këtë nen është e njohur në tekstet e Këshillit të Europës. Termi "restitution" përdoret me kuptimin "kthim", sidomos kthim i artikujve të ndryshëm tek pronarët e tyre të ligjshëm; nuk përdoret në asnjë që kuptim që të ketë ngjyrimin e "kompensimit"

101. Ky nen i referohet pronave në përgjithësi, të luajtshme ose të paluajtshme, mallrave si dhe parave (*objets et valeurs*);

102. Dispozitat e këtij neni nuk nënkuptojnë në asnjë formë detyrim nga pala kërkuese për të ndërmarrë ndonjë veprim.

103. Në shumë shtete është një nga detyrat e prokurorit që të kapë mjetet dhe produktet e çdo vepre penale nën juridksionin e tij ose të saj.

104. Ky nen parashikon rregullime të cilat lejojnë kërkesat për ndihmë të ndërsjelltë me qëllim vënien në dispozicion të Palës kërkuese të artikujve të cilat janë marrë me mjete kriminale, me qëllim që ato t'i kthehen pronarëve të

ligjshëm. Paragrafi 1 lejon, por nuk detyron palët që të zbatojnë një kërkesë të tillë. Pala pritëse mundet, psh, të refuzojë të plotësojë një kërkesë të tillë në se prona është sekustruar në cilësinë e provës nga kjo palë.

105.& Paragrafi 1 nuk synon të bëjë ndonjë ndryshim në legjislaçionin e brendshëm në lidhje me konfiskimin.

106. Paragrafi 1 synohet të zbatohet vetëm në rastet kur nuk ka asnjë konflikt për sa i takon pronarit të ligjshëm të pronës. Ai gjithashtu vepron pa asnjë lloj paragjykimi ndaj palëve të treta në bona fide. Kjo do të thotë që kërkesat e ligjshme në lidhje me pronën do të ruhen në mënyrë të plotë.

107. Referenca : Neni 8 / BE; Nenet III.5.bis dhe III.6.3 / Konventa e Përgjithshme; Neni 1 i Resolutës (77) 36 ⁽⁶⁾.

Neni 13 – Transferimi i përkohshëm i personave të burgosur tek Pala pritëse

108. Thelbi i këtij neni synohet të jetë i njëjtë me atë të Nenit 11 të Konventës-ndryshuar nëpërmjet Nenit 3 të këtij Protokollit-vetëm se transferimi do të veprojë në kah të kundërt.

109. Paragrafi 1 ka kuptimin se, në rastet kur Pala kërkuese kërkon që një person, i cili mbahet në kushtet e heqjes së lirisë në territorin e saj, të shkojë në territorin e Palës pritëse për qëllimet e ndihmës, atëherë pala që përmendet e para mund të transferojë përkohësisht personin në territorin e palës së dytë, në bazë të një marrëveshje të hartuar për këtë qëllim mes autoriteteve kompetente të të dyja Palëve. Praktika ka treguar se në disa raste nuk është e mundur që ndihma e kërkuar në palën pritëse të jepet në mënyrë të kënaqshme, në rast se nuk bëhet transferimi i personit në territorin e palës në fjalë.

110. Sipas paragrafit 2, kjo marrëveshje duhet të mbulojë rregullimet për transferimin dhe të specifikojë një data për kthimin e personit në fjalë.

111. Referenca: Neni 9 / BE.

Neni 14 – Paraqitja personalisht e të dënuarve të transferuar

112. Ky nen synon të përmbyshtë një mangësi në Konvetën për Transferimin e Personave të Dënuar. Nuk lidhet në asnjë lloj forme me ekstradimin. Qëllimi i këtij neni është që t'i vërë shtetet në situatë të tillë që të mund të përmbushin pritshmëritë e ligjshme të dënuarve të transferuar, pa rrezikuar si pasojë e mungesës së tyre, rishikimin e vendimit, në rastet kur kjo gjë do të ndodhte.

113. Rishikimi i vendimeve mendohet të jetë një procedurë në dobi të personave të dënuar. Në se ky nuk është rasti, ose kur personi në fjalë nuk jep pëlqimin për transferimin e tij të përkohshëm, atëherë ky nen nuk duhet të zbatohet.

114. Duhet kujtuar se, sipas Protokollit të Konventës për Transferimin e Personave të Dënuar, personi në fjalë, në disa kushte të caktuara mund të transferohet edhe pa pëlqimin e tij ose të saj.

115. Kufizimet në Nenin 12 të Konventës nuk do të zbatohen në lidhje me aktin për të cilin personi është dënuar në shtetin që ka dhënë dënimin, dhe që është objekt i rishikimit.

Neni 15– Gjuha e dokumenteve proceduralë dhe vendimeve gjyqësore që do të shërbejnë

116. Ky nen synon të plotësojë Nenet 7 et seq. të Konvetës. Ai duhet lexuar së bashku me Neni 16 të Konventës. Do të zbatohet për çdo kërkesë, pavarësisht formës apo kanalit të komunikimit të përdorur, përveç rasteve të parashikuara ndryshe nga ky protokoll.

117. Duke përdorur si në këtë nen, ashtu edhe në Nenin 16 termin "dokumente proceduralë" dhe "vendime gjyqësore", qëllimi i hartuesve nuk ishte që të largoheshin nga objekti i i Nenit 7, por më tepër të përdornin një formulim i cili, sipas mendimit të tyre, reflekton situatën aktuale në një numër vendesh, krahasuar me gjuhën e Nenit 7 (vendimet dhe kopjet e vendimeve gjyqësore). Njëpërmjet përdorimit si në këtë nen, ashtu edhe në Nenin 16, termat "dokumente proceduralë" dhe "vendime gjyqësore" qëllimi i hartuesve nuk ishte të largoheshin nga objekti i Nenit, por të përdornin një formulim i cili, sipas mendimit të tyre, reflekton situatën aktuale në një numër të madh vendesh, krahasuar me Nenin 7 të Konventës, i cili bazohet kryesisht në një sistem të vetëm ligjor (writs and verdicts).

118. Me termin "vendime gjyqësore" do të kuptohen si vendimet e gjyqësore, ashtu edhe proces-verbalet e regjistruara të tyre. Termi "dokument" përdoret për të përfshirë si "dokumentet proceduralë", ashtu edhe "vendimet gjyqësore"

119. Ky nen nuk pengon zbatimin e Nenit 16 të Konventës për kërkesën. Kjo do të thotë, sa i takon gjuhës, që Neni 16 i Konventës zbatohet për kërkesën në vetevete, ndërsa ky nen zbatohet për dokumentet ose "dokumentet shtojca", siç i emërton ato Neni 16.

120. Përvoja ka treguar se dokumentet për të cilat është kërkuar shërbimi, shpesh lëshohen vetëm në gjuhën origjinale. Kjo ngre dy çështje: (a) interesi i Palës pritëse për të pasur akses ndaj përkthimit dhe (b) interesi apo e drejta e personit për të cilin bëhet fjalë që dokumenti që i shërbehet të jetë në një gjuhë që ai e kupton.

121. Për sa i takon çështjes së parë, hartuesit ishin të mendimit se njëpërmjet pranimit të shërbimit të drejtpërdrejtë me postë, Shtetet dëshmonin se interesi i tyre për të pasur akses ndaj dokumentit të shërbyer nuk është madhor. Për më tepër, Neni 16 i Konventës vazhdon të zbatohet për kërkesën, Palët nuk e humbasin të drejtën për të kërkuar një përkthim të kërkesës- në se ata kanë bërë deklaratë në kohën e duhur për këtë qëllim. Aksesit ndaj përkthimit të një kërkesë akomodon në një shkallë të gjerë interesin e palëve për të pasur akses ndaj dokumenteve në vetevete.

122. Për më tepër, interesi i palës pritëse për të pasur akses ndaj përmbajtjes së dokumenteve të shërbyera përmbushet nga dispozitat e nenit 4 të cilat parashikojnë "një përmbledhje të shkurtër të përmbajtjes". Sipas mendimit të hartuesve, kjo nënkupton jo më shumë se disa rreshta të cilat shpjegojnë se për çfarë bëjnë fjalë dokumentet.

123. Hartuesit i dhanë përparësi çështjes së dytë. Sipas Nenit 6.3 (a) të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ) zbatohet si në rastin kur: (a) personi në fjalë në këtë mënyrë shërbehet për akuzën një pere penale, ashtu dhe (b) kur personi akuzohet për një vepër penale dhe aksesit i menjëhershëm ndaj dokumentit të shërbyer do të ishte i nevojshëm për të organizuar mbrojtjen. Edhe në se Neni 6 nuk do të jetë i zbatueshëm për të gjitha rastet kur kemi

shërbim dokumentash,do të ishte praktike të përcaktohej gjithmonë se kur ka indikacione se personi i shërbyer nuk e zotëron mirë gjuhën në të cilën janë shkruar dokumentet që do të shërbehen, atëherë pala kërkuese duhet të përfshijë edhe një përkthim të dokumenteve, ose të paktën të paragrafëve kryesorë të tyre, në një gjuhë që është e kuptueshme për personin e interesuar.

124. Në lidhje me kushtet në të cilat personi mund të refuzojë shërbimin, zbatohet legjislacioni i Palës pritëse.

125. Referenca: Neni 5 / BE; Neni 52, paragrafët 1 dhe 2, / Schengen.

Neni 16 –Shërbimi nëpërmjet postës

126. Ndihma e ndërsjelltë, siç parashikohet në Konventë dhe në këtë Protokoll, zakonisht përkthehet në verpime të ndërmarra na një Shtet me kërkesë të një Shteti tjetër. Në rastin e veçantë të këtij neni, ndihma merr formën e një autorizimi të nënkuptuar nga Shteti A për Shtetin B, për të kryer veprime të cilat kanë efekt në territorin e Shtetit A.

127. Qëllimi i këtij neni është që të sigurohet se dokumentet proceduralë dhe vendimet gjyqësore mund të dërgohen dhe shërbehen sa më shpejt të jetë e mundur nga Pala në të cilën gjendet marrësi në territorin e një pale tjetër.

128. Ky nen zbatohet edhe për dokumentet e shërbyera sipas Nenit 3(a) të Protokollit 1.

129. Në lidhje me kushtet në të cilat personi mund të refuzojë shërbimin, zbatohet legjislacioni i Palës pritëse.

130. Ky nen është i hapur për deklarinimin e rezervave.

131. Referenca: Neni 5 / BE.

Neni 17 – Vëzhgimet ndër-kufitare

132. Ky nen riprodhon thujtse në mënyrë të plotë Nenin 40 të Konventës Achengen. Hartuesit do të kishin dashur të bënin përmirësime në gjuhën e huazuar. Megjithatë, për shkak të mungesës së kohës, ata nuk arritën ta bëjnë këtë.

133. U bënë dy ndryshime.

134. Së pari, në paragrafin 1, versionit të Schengen-it i shtohet një frazë me qëllim zgjerimin e objektit të ligjit në rastet kur policia mban nën vëzhgim "një person i cili besohet se mund të çojë drejt identifikimit apo gjetjes së një personi të kërkuar. Kjo mund të jetë veçanërisht e vlefshme në praktikë. Hartuesit kishin veçanërisht parasysh rastet e pengmarrjes, kur një anëtar i familjes apo një nëpunës banke, transporton përtej kufirit shumë e parave me të cilat do të paguhet gjoba.

135. Së dyti, listës së paragrafit 6 i janë shtuar dy vepra penale, kontrabanda e klandestinëve, dhe abuzimi seksual me fëmijët.

136. Qëllimi i hartuesve gjatë marrjes në shqyrtim të vëzhgimeve ndër-kufitare në këto protokoll nuk ishte përfshirja e bashkëpunimit policor apo e rrugëve të

tjera të bashkëpunimit jo-gjyqësor si një nga format e ndihmës së ndërsjelltë juridike.

137. Për qëllimet e këtij neni, fjala "kufi" përfshin çdo kufi, qoftë ai detar, ajror apo tokësor.

138. Në paragrafin 1, shprehja "autorizimi mund të i shoqëruar me kushte" duhet të lexohet për të nënkuptuar, inter alia, se Shteti pritës mund të imponojë kushte në lidhje me kufizimin territorial të vëzhgimit.

139. Veprat penale të ekstradueshme janë ato vepra penale për të cilat, është i mundshëm, *in abstracto*, ekstradimi në kuadrin e një traktati apo të legjislacionit të brendshëm. Rrethanat konkrete të çështjes, si psh: nënshtetësia e personave të përfshirë, nuk mund të përdoret për të cilësuar ose jo një vepër penale si të ekstradueshme.

140. Mund të deklarohen rezervat për një pjesë ose për të gjithë nenin.

141. Referenca: Neni 40 / Schengen.

Neni – Dërgesat e kontrolluara

142. Ky nen riprodhon thajse plotësisht Nenin 12 të Konventës së BE-së.

143. Qëllimi i hartuesve gjatë marrjes në shqyrtim të dërgesave të kontrolluara në këtë Protokoll nuk ka qenë përfshirja në objektin e Protokollit bashkëpunimi policor apo rrugët e tjera të bashkëpunimit jo-gjyqësor, por që dërgesat e kontrolluara të shihen si në formë e ndihmës së ndërsjelltë.

144. Ky nen është i zbatueshëm për dërgesat e kontrolluara të mallrave dhe parave.

145. Sipas Neni 1 (g) të Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave dhe Substancave Psikotrope (Vienë, 1988), me "dërgesë të kontrolluar" do të kuptohet teknika e përdorur për të lejuar kalimin e mallrave apo parave të paligjshme në territorin e një ose më shumë shteteve, me dijeninë dhe nën mbikqyrjen e autoriteteve përkatëse, me qëllim identifikimin e personave të përfshirë në kryerjen e krimeve.

146. Ky përkufizim, ndërkohë që ofron një orientim të përgjithshëm, nuk mund të zbatohet plotësisht për konceptin e përdorur në këtë nen, veçanërisht sepse ai nuk mbulon domosdoshmërisht vepra të tilla penale, si kontrabanda e klandestinëve dhe trafiku i qenieve njerëzore.

147. Ky nen u ngarkon palëve detyrimin që me ligj ose në praktikë, të mundësojnë dërgesat e kontrolluara në territoret e tyre respective. Në momentin që ky detyrim përmbushet, Palët janë të lira të pranojnë ose të refuzojnë kërkesat për dërgesa të kontrolluara.

148. Legjislacioni që do të zbatohet është ai i palës pritëse.

149. Paragrafi 2 parashikon se është në varësi të Palës pritëse të vendosë në se në territorin e saj do të kryeht ndonjë dërgesë e kontrolluar. Këto vendime duhen marrë rast pas rasti, duke respektuar kuadrin e rregullave të brendshme të Palës pritëse.

150. Ndërkohë që rregullimet praktike që duhen ndërmarrë për dërgesat e kontrolluara do të kërkojnë konsultime dhe bashkëpunim të ngushtë mes agjensive dhe autoriteteve përkatëse të palëve të interesuara, paragrafi 3 e bën të qartë se këto dërgesa duhet të bëhen në përputhje me procedurat e Palës pritëse, duke devijuar kështu nga rregulli i përgjithshëm.

151. Rezervat mund të deklarohen për një pjesë apo për nenin në tërësi. 152. Referenca: Neni 12 / BE

Neni 19 – Hetimet e fshehta

153. Ky nen riprodhon thujtë në mënyrë të plotë Nenin 14 të Konventës së BE-së.

154. Qëllimi i hartuesve gjatë shqyrtimit të hetimeve të fshehta në këtë Protokoll nuk ka qenë që të përfshijë në objektin e këtij Protokoll bashkëpunimin policor apo rrugë të tjera të bashkëpunimit jo-gjyqësor, por që hetimet e fshehta të kuptohen si formë e ndihmës së ndërsjellë juridike.

155. Në këndvështrimin e hartuesve, Pala kërkuese nuk duhet të bëjë kërkesë duke përdorur këtë nen, përveç rasteve kur është e pamundur ose shumë e vështirë të hetohen faktet pa u përdorur hetimet e fshehta;

156. Hetimet e fshehta duhet të kufizohen për misione me afate të saktësuara.

157. Për të gjithë nenin apo për pjesë të tij mund të deklarohen rezerva. Në mënyrë të veçantë, Shtetet mund të rezervojnë të drejtën për të mos e përdorur këtë nen, përveç rasteve që kanë të bëjnë me vepra penale për të cilat parashikohet ekstradimi.

158. Referenca: Neni 14 / BE.

Neni 20 – Ekipet e përbashkëta hetimore

159. Ky nen riprodhon thujtë në mënyrë të plotë Nenin 13 të Konventës së BE-së.

160. Përvoja ka treguar se kur një shtet po heton një vepër penale e cila ka një dimension ndërkufitar, sidomos në lidhje me krimin e organizuar, hetimi mund të përfitojë nga pjesëmarrja e autoriteteve të shteteve të tjera në të cilat ka lidhje të veprës në fjalë, ose ku bashkërendimi do të ishte i dobishëm për arsye të tjera.

161. Një nga pengesat që ka dalë deri tani në lidhje me Hetimet e Përbashkëta Hetimore (JIT) ka qenë mungesa e një kuadri specifik brenda të cilit mund të ngriheshin fhe vepronin e ekipeve të tilla. Ky nen synon të trajtojë këtë shqetësim (JIT).

162. Paragrafi 1 nuk vendos asnjë kufizim në lidhje me numrin e palëve të cilat mund të marrin pjesë në një JIT.

163. Ekipet e përbashkëta Hetimore (JIT) operojnë brenda një periudhe kohore të përcaktuar. Ajo mund të zgjatet me pëlqimin e palëve. Përbërja e ekipeve të përbashkëta hetimore duhet të specifikohet në marrëveshje. Në varësi të

shteteve të përfshira dhe natyrës së fakteve nën hetim, këtu mund të përfshihen prokurorë, gjyqtarë, oficerë të zbatimit të ligjit dhe ekspertë.

164. Kur arrihet marrëveshja për ngritjen e një Ekipi të Përbashkët Hetimor, (JIT), atëherë ky ekip normalisht do ta ngrihet në Shtetin ku do të kryhet pjesa më e madhe e hetimeve. Shteteve të përfshira do t'u duhet të marrin parasysh problemin e kostove, përfshirë dietat e anëtarëve të ekipit.

165. Paragrafi përcakton se një Ekip i Përbashkët Hetimor vepron duke u bazuar në idenë se drejtuesi i tij do të jetë përfaqësues i autoritetit kompetent, pjesëmarrës në hetimin penal për llogari të shtetit ku vepron JIT. Kjo do të thotë, në mënyrë të veçantë, se në se hetimet do të kryhen në më shumë se një shtet, edhe drejtuesit e JIT do të ndryshojnë, në përputhje me qëllimet e ndryshme të specifikuara. Drejtuesi i Ekipit të Përbashkët Hetimor (JIT) duhet të veprojë në përputhje me kërkesat e legjislacionit të tij ose të saj. Për më tepër, Ekipi i Përbashkët Hetimor duhet t'i përmbahet plotësisht legjislacionit të vendit ku po operon.

166. Krahasuar me tekstin e BE-së, objekti i paragrafit 3.b është zgjeruar për të përfshirë edhe anëtarët e transferuar të ekipit. Në fakt duket sikur ky ka qenë edhe qëllimi i hartuesve.

167. Anëtarët e një JIT, të cilët nuk veprojnë në Shtetin e tyre (anëtarët e transferuar) lejohet, sipas paragrafit 5, të jenë të pranishëm në marrjen e masave hetimore në shtetin në verpim. Megjithatë, për arsye të veçanta, drejtuesi i JIT mund të vendosë të kundërtën, në përputhje me legjislacionin e brendshëm të Shtetit ku vepron JIT. Në këtë kontekst shprehja "arsye të veçanta" nuk është përkufizuar, por mund të përfshijë, psh: situata ku mbliidhen të dhëna lidhur me krime seksuale, sidomos në se viktimat janë të mitur. Çdo vendim për të përjashtuar një anëtar të transferuar të JIT nga pjesëmarrja nuk mund të bazohet vetëm në faktin se ky anëtar është i huaj. Në raste të caktuara, arsyet operacionale mund të shërbejnë si bazë për vendime të tilla.

168. Paragrafi 6 u lejon anëtarëve të transferuar të ekipit që të marrin masa hetimore në shtetin ku kryhet operacioni, në përputhje me legjislacionin e atij shteti. Kjo bëhet duke u bazuar në udhëzimet e Drejtuesit të Ekipit. Ata nuk mund ta ndër marrin këtë veprim pa marrë miratimin e autoriteteve kompetente të Shtetit ku kryhet operacioni dhe të shtetit që e mbështet atë. Ky miratim mund të përfshihet në marrëveshjen për ngritjen e JIT, ose mund të jepet në një fazë të mëvonshme. Ai mund të jepet në terma të përgjithshëm ose mund të kufizohet në rrethana dhe raste të veçanta.

169. Një nga aspektet më novatore të këtij neni shprehet në paragrafin 7. Efekti i kësaj dispozite është lejimi i një anëtari të ekipit që punon në vendin tjetër t'i kërkojë autoriteteve kompetente të shtetit të tij ose të saj të ndërmarrë masa të cilat janë të nevojshme për JIT. Në këtë rast nuk do të ishte e nevojshme që shteti ku kryhet operacioni të dorëzojë një kërkesë për ndihmë, ndërkohë që masat e kërkuara do të trajtohen nga shteti në fjalë në të njëjtën mënyrë si ato që kryhen në kuadrin e hetimeve të brendshme.

170. Paragrafi 8 parashikon një situatë kur ndihma kërkohet nga një shtet i cili nuk është përfshirë në ngritjen e Ekipit të Përbashkët Hetimor ose një Shtet i Tretë. Në këto kushte, ndihma do të kërkohet nga vendi ku kryhet operacioni, sipas rregullave që janë përgjithësisht të zbatueshme.

171. Paragrafi 9 lehtëson punën e JIT, nëpërmjet lejimit që u bëhet anëtarëve të transferuar që të ndajnë me ekipin e përbashkët informacione të cilat i kanë marrë në shtetin e tyre, dhe që kanë lidhje me hetimet që po kryen JIT. Megjithatë, kjo do të ishte e mundshme vetëm kur ndërmerret në përputhje me objektin e ligjit të brendshëm dhe me kufizimet e kompetencave të tij ose të saj.

172. Paragrafi 10 trajton kushtet për përdorimin në mënyrë të ligjshme të informacionit që merret nga anëtarët vendas dhe të transferuar të ekipit, në rastet kur informacioni në fjalë nuk do kishte qenë i disponueshëm në formë tjetër për shtetet e përfshira.

173. Paragrafi 12 hap rrugën për shtetet që kanë ngritur Ekipet e Përbashkëta Hetimore që të bien dakord që persona të cilët nuk janë përfaqësues të autoriteteve të tyre kompetente të marrin pjesë në veprimet e JIT. Ajo që hartuesit kishin në mendje, ishte se ekipi i përbashkët hetimor mund të ndihmohej me asistencë dhe ekspertizë plotësuese nga persona kompetentë nga Shtete të tjera apo nga organizata ndërkombëtare (psh; Interpol ose Europol).

174. Personat e autorizuar për të marrë pjesë në JIT, sipas paragrafit 12 do të kenë kryesisht një rol mbështetës dhe këshillimor dhe nuk do të lejohet të ushtrojnë funksionet që kanë anëtarët vendas apo të transferuar të JIT ose të përdorin informacionin e përshkruar në paragrafin 10, në rast se kjo nuk parashikohet në një marrëveshje mes shteteve.

175. Për të gjithë nenin apo për pjesë të tij mund të deklarohen rezarvat.

176. Referenca: Neni 13 / BE.

Neni 21 – Përgjegjësia penale e zyrtarëve publikë

177. Ky nen riprodhon thujtë plotësisht Nenin 15 të Konventës së BE-së. 178. Në këtë nen shprehja, Pala e operacionit nënkupton Palën ku kryhet operacioni.

179. Referenca: Neni 42 / Schengen ; Neni 15 / BE.

Neni 22 – Përgjegjësia civile e zyrtarëve

180. Ky nen riprodhon thujtë në mënyrë të plotë Nenin 16 të Konventës.

181. Asgjë në këtë nen nuk duhet marrë në kuptimin se të drejtat e viktimës, sidomos e drejta për të kërkuar kompensim apo dëmshpërblim nga autoritete publike apo persona privae, mund të kufizohen në ndonjë mënyrë nga marrëveshje që mund të lidhen mes shteteve.

182. Fjala "liability" përdoret këtu në kuptimin e përgjegjësisë (Frëngjisht "*responsabilité civile*").

183. Referenca: Neni 26 / ETS 156 ⁽⁷⁾; Neni 43 / Schengen ; Neni 16 / BE.

Neni 23 – Mbrojtja e dëshmitarëve

184. Sipas kuptimit që kanë pasur parasysh hartuesit, ky nen duhet të zbatohet vetëm në rastet kur një kërkesë për ndihmë bëhet në kuadrin e Konventës apo Protokolleve të saj, e kur ka lidhje me një dëshmitar që rrezikon të intimidohet ose që ka nevojë për mbrojtje.

185. Varet fillimisht nga Pala kërkuese, dhe jo nga personi i përfshirë që të vlerësojë në se dëshmitarit i paraqitet rreziku i intimidimit apo ka nevojë për mbrojtje.

186. Ky nen i vë efektet praktike që mund të rrjedhin nga aplikimi nën varësinë e një marrëveshje që mund të arrihet mes palëve të përfshira. Detyrimi që rrjedh nga neni më tepër se veprime me efekte praktike, nënkupton përpjekje për të rënë dakord.

187. Kështu, ky nen, nuk nënkupton asnjë detyrim për palët që të ndërmarrin masa legjislative apo masa të tjera të një natyre të përgjithshme në fushën e mbrojtjes së dëshmitarit.

188. Hartuesit përdoren termat "dëshmitar" dhe "intimidim" në kuptimin që u jep atyre Rekomandimi R (97) 13, sa i përket intimidimit të dëshmitarëve dhe të drejtave për mbrojtje, si vijon:

– me "dëshmitar" do të kuptohet çdo person, pavarësisht nga statusi i tij sipas kodit të brendshëm penal, i cili ka në zotërim informacion që ka lidhje me procedimin penal. Ky përkufizim përfshin ekspertët si dhe përkthyesit (interpretët);

– "intimidim" do të thotë çdo kërcënim i mundshëm, i drejtpërdrejtë ose i tërthortë ndaj një dëshmitari, i cili mund të ndikojë në detyrën e tij për të dhënë dëshmi në mënyrë të lirë dhe pa asnjë lloj ndikimi. Kjo përfshin intimidimin që rezulton ose nga (i) ekzistenca si e tillë e një organizate kriminale, dhe që ka një reputacion si e dhunshme dhe hakmarrëse, ose (ii) nga vetë fakti se dëshmitari bën pjesë në një grup social të mbyllur, ku ka një pozicion të dobët;

189. Referenca : Rekomandimi R (97) 13 ⁽⁸⁾

Neni 24 – Masat Provizore

190. Ky nen i mundëson Palës pritëse që me kërkesë të Palës kërkuese, të marrë masa provizore. Fakti se janë marrë masat provizore është tregues se janë përmbushur kërkesat që dikton legjislacioni i palës pritëse. Në praktikë është vënë re se sukcesi i një hetimi shpesh varet nga shpejtësia me të cilën merren masat provizore nga pala pritëse.

191. Referenca: Neni I.15 / Konventa e Përgjithshme; Neni 27 i Draftit të Konventës për Krimin Kibernetik

Neni 25 – Konfidencialiteti

192. Ky nen synon që njohjen e së drejtës së Shtetit Kerkues për të imponuar një detyrim konfidencialiteti për palën pritëse.

193. Referenca: Neni III.6 bis / Konventa e përgjithshme

Neni 26-Mbrojtja e të dhënave

194. Ky nen zbatohet për të dhënat personale të transferuara nga njëra Palë tek tjetra si rezultat i ekzekutimit të kërkesave të bëra në kuadrin e Konventës ose Protokolleve të saj. Ajo zbatohet pavarësisht faktit në se të dhënat janë

transferuar nëpërmjet komunikimit nga një shtet "dërgues" apo janë marrë në formë tjetër nga një "shtet marrës".

195. Ky nen nuk zbatohet për të dhënat personale që merren nga një palë si pasojë e ekzekutimit të një kërkesë të bërë në kuadrin e Konventës apo Protokolleve të saj, nga ajo palë apo nga çdo palë tjetër, në rastet kur këto të drejta nuk transferohen nga një Palë tek tjetra.

196. Shprehja "të dhëna personale" përdoret në kuptimin që i ka dhënë asaj Neni 2 (a) i Konventës për Mbrojtjen e Individëve nga Përpunimi Automatik i Të Dhënave Personale, datë 28 janar 1981. Sipas Neni 2(a) "të dhëna personale" kanë kuptimin e çdo informacioni që lidhet me një individ të identifikuar apo identifikueshëm ("subjekti i të dhënave")

197. Ky përkufizim do të zbatohet pavarësisht nga mënyra se si janë përpunuar apo arkivuar të dhënat personale. Rrjedhimisht, Neni 24 i këtij Protokoll i gjen zbatim si për të dhënat e përpunuara në mënyrë automatike, ashtu edhe për ato që nuk janë të përpunuara automatikisht.

198. Përkufizimi nënkupton që person i identifikueshëm do të quhet çdo person që mund të identifikohet në mënyrë të drejtpërdrejtë ose jo, nëpërmjet referencës ndaj një numri identifikimi ose ndaj një ose më shumë faktorëve që janë specifike për identitetin e tij ekonomik, kulturor apo social.

199. Ky nen nuk ndikon mbi detyrimet e Shteteve sipas Konventës së vitit 1981.

200. Referenca: Neni 23 /BE

Neni – Autoritetet Administrative

201. Ky nen nuk ka nevojë për komente.

Neni 28 – Raporti me traktatet e tjera

202. Ky nen, ashtu si në rastin e Neni 9 të Protokollit Shtesë të Konventës është hartuar me qëllim që të sigurojë bashkëjetesën pa përplasje mes këtij Protokollit të Dytë Shtesë me marrëveshje bilaterale apo multilaterale të finalizuara në vijim të Neni 26.3 të Konventës.

203. Referenca: Neni 9 / Protokollit 1.

Neni 29 – Zgjidhja Miqësore

204. Ky nen që e bën Komitetin Evropian për Problemet e Krimit gardian të interpretimit dhe zbatimit të Konventës dhe Protokolleve të saj ndjek precedentët e krijuar nga konventa të tjera Evropiane në Fushën penale. Ajo është gjithashtu në përputhje me Rekomandimin (99) 20 të Komitetit të Ministrave, në lidhje me zgjidhjet miqësore të çdo vështirësie që mund të lindë nga zbatimi i Konventave të Këshillit të Evropës në fushën penale. Kërkesa për raportim që parashikohet nga ky nen ka si synim ta mbajë Komitetin Evropian për Problemet e Krimit të informuar në lidhje me vështirësitë e mundshme që mund të lidhen me interpretimin dhe zbatimin e Konventës dhe Protokolleve të saj, në mënyrë që ai të kontribuojë më lehtësimin e zgjidhjeve miqësore dhe në propozimin e amendimeve që mund të rezultojnë të nevojshme për Konventën dhe Protokollin e saj

205. Referenca : Neni 23 / ETS 112 ⁽⁹⁾; Rekomandim (99) 20 ⁽¹⁰⁾.

Kapitulli III

Nenet 30 deri 35 – Klauzola përmbyllëse

206. Nenet 30 deri 35 bazohen në "Klauzolat model për konventat dhe marrëveshjet e hartuara në Këshillin e Evropës" , të cilat janë miratuar në takimin e 315 të Komitetit të Ministrave në shkurt 1980, dhe në klauzolat përmbyllëse të Konventës.

207. Në lidhje me nenin 33 (reserva), hartuesit patën parasysh mundësinë e e përfshirjes së dispozitave që do ta kufizonin në kohë vlefshmërinë e rezervave, duke inkurajuar, kështu, shtetet që të shqyrtojnë në mënyrë periodike mundësinë e heqjes apo zbutjes së rezervave. Si bazë ka shërbyer Neni VI.7 i Konventës së Përgjithshme, Neni 38 i Konventës Penale për Korrupsionin, Neni 25 i Konventës mbi Adoptimin e Fëmijëve dhe Neni 14 I Konventës mbi Statusin Ligjor të Fëmijëve të Lindur jashtë Martese.

208. Ideja nuk mund të zbatohet në praktikë si pasojë e natyrës specifike të këtij Protokollit, e cila nuk zëvendëson Konventën ose Protokollin I, por shërben si plotësim i tyre. Rezervat janë regjistruar tashmë në lidhje me secilën prej tyre.

209. Nënvizohet se sipas Nenit 33.1 ratifikimi i këtij protokollit nuk nënkupton automatikisht ndryshime në rezervat e deklaruara nga shteti sa i takon dispozitave të Konventës meme, të amenduara nga ky Protokoll.

210. Referenca në lidhje me Nenin 32: Neni 8.1 / Protokollit 1.

Shënime :

(1) [ETS 94](#) : Konventa Evropiane mbi shërbimin jashtë të dokumentave që lidhen me Çështje Administrative (1977).

(2) [ETS 100](#) : Konventa Evropiane mbi Marrjen jashtë të informacionit dhe të dhënave mbi Çështjet Administrative (1978).

(3) [ETS 70](#) : Konventa Evropiane për Vlefshmërinë e Vendimeve Gjyqësore (1970), [Raporti shpjegues](#) (1970).

(4) [ETS 73](#) : Konventa Evropiane mbi Transferimin e Procedimeve në Çështje Penale (1972), [Raporti shpjegues](#) (1972).

(5) [ETS 141](#): Konventa për Pastrimin, Gjetjen, Sekuestrimin dhe Konfiskimin e Produkteve të Krimin (1990), [Raporti shpjegues](#) (1991).

(6) Rezoluta (77) 36 mbi zbatimin në praktikë të Konventës Evropiane mbi ndihmën e Ndërsjelltë Juridike.

(7) [ETS 156](#): Marrëveshja mbi Trafikun e Paligjshëm Detar, në zbatim të Nenit 17 të Konventës së Kombeve të Bashkuara për Trafikun e Paligjshëm të Narkotikëve dhe substancave Psikotrope (1995), [Raporti shpjegues](#) (1995).

(8) Rekomandimi R (97) 13 i Komitetit të Ministrave për qeveritë e vendeve anëtare në lidhje me intimidimin dhe të drejtat për të pasur mbrojtje.

(9) [ETS 112](#): Konventa mbi Transferimin e Personave të Dënuar (1983), [Raporti shpjegues](#) (1983).

(10) Rekomandimi Nr. R (99) 20 i Komitetit të Ministrave për qeveritë e vendeve anëtare, në lidhje me zgjidhjen në mënyrë miqësore të vështirësive që mund të ndalin nga zbatimi i konventave të Këshillit të Evropës në Fushën Penale.